

Υπόθεση C-669/23 [Zhang] ⁱ

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

13 Νοεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Rechtbank Limburg (Κάτω Χώρες)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

13 Νοεμβρίου 2023

Προσφεύγων-ενάγων:

C

Καθού-εναγόμενος:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Ο προσφεύγων-ενάγων ζητεί αποζημίωση λόγω της παράνομης εκτέλεσης μέτρου κράτησης εν αναμονή απομάκρυνσης, το οποίο, κατά τη γνώμη του, δεν ήρθη εμπροθέσμως.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης

Με την υπό κρίση αίτηση προδικαστικής απόφασης, η οποία υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί εάν από την οδηγία περί επιστροφής, σε συνδυασμό με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, συνάγεται ότι η απόφαση επιστροφής στην οποία στηρίχθηκε μέτρο κράτησης στην υπόθεση της κύριας δίκης κατέστη παράνομη και, ειδικότερα, εάν η εν λόγω απόφαση επιστροφής έπρεπε να ανακληθεί αμέσως μόλις κατέστη προφανές ότι η απομάκρυνση δεν θα ήταν επιτυχής, με συνέπεια

ⁱ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

να πρέπει να αρθεί συγχρόνως και το μέτρο κράτησης, καθώς και εάν οι συνθήκες διαβίωσης του προσφεύγοντος-ενάγοντος στο κράτος μέλος διαμονής έχουν σημασία για την απάντηση στο ερώτημα αυτό.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Έχουν τα άρθρα 3, 5, 6, 8 και 9 της οδηγίας περί επιστροφής την έννοια ότι, μόνον όταν τα συμφέροντα και οι αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 5 της οδηγίας περί επιστροφής και αποκλείουν την απομάκρυνση από το κράτος μέλος στη χώρα προορισμού αποκλείουν επίσης και την έλλειψη δυνατότητας¹ του υπηκόου τρίτης χώρας να εκπληρώσει, οικειοθελώς ή αφ' εαυτού, την υποχρέωση επιστροφής του αναχωρώντας προς άλλη τρίτη χώρα, δεν μπορεί να εκδοθεί απόφαση επιστροφής, ή πρέπει να ανακληθεί ή να ανασταλεί ήδη εκδοθείσα απόφαση επιστροφής;

2. Συνάδει εθνική νομοθετική ρύθμιση η οποία εξαρτά το δικαίωμα σε βασικά ευεργετήματα από τη νόμιμη διαμονή με το άρθρο 5 της οδηγίας περί επιστροφής, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 12 και 24 της οδηγίας αυτής, καθώς και με τα άρθρα 1 και 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη της εν λόγω ρύθμισης κατά την εκτίμηση του εάν μπορεί να εκδοθεί ή/και να διατηρηθεί σε ισχύ απόφαση επιστροφής, όταν δεν είναι δυνατή η απομάκρυνση του υπηκόου τρίτης χώρας;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

- Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), άρθρα 1 και 7.
- Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (στο εξής: οδηγία περί επιστροφής), αιτιολογικές σκέψεις 2, 9, 12 και 24, άρθρο 3, παράγραφοι 3, 4, 5, 8 και 9, άρθρο 5, άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 4, καθώς και άρθρο 9, παράγραφοι 1 και 2.
- Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (στο εξής: οδηγία περί αναγνώρισης), άρθρο 12, παράγραφος 2, άρθρο 14,

¹ Σημείωση του μεταφραστή: τίθεται το ερώτημα εάν το προδικαστικό ερώτημα πρέπει να εκληφθεί υπό την έννοια ότι καταργείται η διπλή άρνηση, δηλαδή η «έλλειψη δυνατότητας» πρέπει να αντικατασταθεί με τη «δυνατότητα».

παράγραφος 4, στοιχεία α΄ και β΄, άρθρο 17, παράγραφος 1, και άρθρο 19, παράγραφος 3, στοιχείο α΄.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

- Wet van 23 november 2000 tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (Vreemdelingenwet 2000) [(νόμος της 23ης Νοεμβρίου 2000 περί γενικής αναθεώρησης του νόμου περί αλλοδαπών) (στο εξής: νόμος του 2000 περί αλλοδαπών)], άρθρο 10, παράγραφοι 1, 2 και 3.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Ο προσφεύγων-ενάγων γεννήθηκε το 1965 και έχει κινεζική υπηκοότητα. Έχει προσβληθεί από τον ιό HIV, είναι κωφάλαλος, καθλωμένος σε αναπηρικό αμαξίδιο και πάσχει από σοβαρή δερματική ασθένεια.
- 2 Διαμένει στις Κάτω Χώρες από τις 25 Μαρτίου 2017 (μετά από αρχική διαμονή το 2015 και το 2016), όπου υπέβαλε αίτηση για τη χορήγηση ασύλου.
- 3 Η εν λόγω αίτηση ασύλου απορρίφθηκε με απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2017, η οποία επέιχε επίσης θέση απόφασης επιστροφής και με την οποία ο προσφεύγων-ενάγων διατασσόταν να εγκαταλείψει τις Κάτω Χώρες εντός τεσσάρων εβδομάδων.
- 4 Στις 27 Μαρτίου 2023, ο προσφεύγων-ενάγων τέθηκε υπό κράτηση εν αναμονή της αναγκαστικής απομάκρυνσής του στην Κίνα με την αιτιολογία ότι δεν επιθυμούσε να εγκαταλείψει τις Κάτω Χώρες οικειοθελώς και ότι διέμενε παράνομα στις Κάτω Χώρες.
- 5 Στις 3 Αυγούστου 2023, μετά την άρση του μέτρου κράτησης, ο προσφεύγων-ενάγων αφέθηκε ελεύθερος αφού το αιτούν δικαστήριο έκρινε ότι ήταν αδύνατη η απομάκρυνσή του στην Κίνα. Τούτο διότι ο προσφεύγων-ενάγων δεν διέθετε ισχύον διαβατήριο ή κάποιο άλλο έγγραφο ταυτότητας, οι δε κινεζικές αρχές είχαν δηλώσει ότι δεν θα εξέδιδαν ταξιδιωτικό έγγραφο στον προσφεύγοντα-ενάγοντα. Παρόλα αυτά, ο καθού-εναγόμενος διατήρησε σε ισχύ την απόφαση επιστροφής.
- 6 Οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το εάν η εκτέλεση του μέτρου κράτησης κατά το χρονικό διάστημα από τις 2 Αυγούστου 2023 έως τις 3 Αυγούστου 2023 ήταν νόμιμη ή όχι.
- 7 Στο πλαίσιο αυτό, ο προσφεύγων-ενάγων άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου προσφυγή-αγωγή κατά της συνέχισης του μέτρου κράτησης και ζήτησε αποζημίωση για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο κρατήθηκε παράνομα.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 8 Ο προσφεύγων-ενάγων ισχυρίζεται ότι το μέτρο κράτησης από τις 2 Αυγούστου 2023 έως τις 3 Αυγούστου 2023 είναι παράνομο, διότι ήταν ήδη σαφές στον καθού-εναγόμενο, πριν από τη λήψη του μέτρου, ότι οι κινεζικές αρχές δεν θα εξέδιδαν ταξιδιωτικό έγγραφο με σκοπό την απομάκρυνσή του. Εφόσον δεν είναι δυνατή η απομάκρυνσή του, πρέπει να του χορηγηθεί δικαίωμα διαμονής στις Κάτω Χώρες.
- 9 Ο καθού-εναγόμενος υποστηρίζει ότι, μολονότι οι κινεζικές αρχές τον είχαν ήδη ενημερώσει ότι δεν θα εξέδιδαν ταξιδιωτικό έγγραφο στον προσφεύγοντα-ενάγοντα, τούτο δεν απέκλειε την απομάκρυνση του προσφεύγοντα-ενάγοντα, καθώς ο καθού-εναγόμενος είχε προσπαθήσει να επιτύχει τη συνεργασία των κινεζικών αρχών. Τελικά, ο καθού-εναγόμενος ήρε το μέτρο κράτησης αφού στάθμισε τα συμφέροντα που διακυβούνταν.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής**Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος**

- 10 Κατά την εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου, από την οδηγία περί επιστροφής προκύπτει ότι η απόφαση επιστροφής συνεπάγεται υποχρέωση επιστροφής. Ο παρανόμως διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας δεν υποχρεούται να επιστρέψει απαραίτητως στη χώρα καταγωγής του. Μπορεί επίσης να αναχωρήσει προς άλλη τρίτη χώρα.
- 11 Το ερώτημα είναι κατά πόσον η υποχρέωση επιστροφής μπορεί να συνεχίσει να υφίσταται όταν το κράτος μέλος δεν επιτρέπεται ή δεν μπορεί να απομακρύνει τον υπήκοο τρίτης χώρας. Το αιτούν δικαστήριο συμπεραίνει από το γράμμα και την οικονομία της οδηγίας περί επιστροφής ότι η αδυναμία απομάκρυνσης του αλλοδαπού δεν σημαίνει πάντοτε ότι αυτός δεν υπόκειται πλέον στην υποχρέωση επιστροφής.
- 12 Η οδηγία περί επιστροφής δεν προβλέπει ότι η υποχρέωση επιστροφής δεν μπορεί να επιβληθεί ή να διατηρηθεί σε ισχύ εάν το κράτος μέλος δεν κατορθώνει να επιβάλει την υποχρέωση επιστροφής για λόγους που δεν σχετίζονται με τα συμφέροντα που αναφέρονται στο άρθρο 5 (βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού, οικογενειακή ζωή και κατάσταση της υγείας του υπηκόου τρίτης χώρας).
- 13 Όταν ένα κράτος μέλος δεν είναι σε θέση να βάλει τέλος σε μια παράνομη διαμονή, ανακλύπει ένα ενδιάμεσο καθεστώς, το οποίο, κατά το Δικαστήριο, δεν συνάδει με τον σκοπό και την οικονομία της οδηγίας περί επιστροφής. Εάν τόσο ο υπήκοος τρίτης χώρας όσο και το κράτος μέλος αδυνατούν να εκπληρώσουν την υποχρέωση επιστροφής λόγω των συμφερόντων που αναφέρονται στο άρθρο 5 της οδηγίας περί επιστροφής, δεν επιτρέπεται να εκδοθεί ή να διατηρηθεί σε ισχύ απόφαση επιστροφής.

- 14 Η διάταξη του άρθρου 5 εξειδικεύεται στο άρθρο 9 της οδηγίας περί επιστροφής. Όταν η απομάκρυνση παραβιάζει την αρχή της μη επαναπροώθησης που επίσης αναφέρεται στο άρθρο 5, η απομάκρυνση πρέπει να αναβληθεί. Συνεπώς, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν έχει προβλέψει ότι, στην περίπτωση αυτή, η απόφαση επιστροφής δεν μπορεί να εκδοθεί ή πρέπει να ανακληθεί ή να ανασταλεί, ή ότι η υποχρέωση επιστροφής πρέπει να αναβληθεί ή να ανασταλεί. Επομένως, παραμένει ως έχει, όπως προκύπτει και από την απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Ιουνίου 2021 στην υπόθεση BZ κατά Westerwaldkreis. Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, εάν αυτό αποτελεί τον κανόνα κατά την εφαρμογή της αρχής της μη επαναπροώθησης, δυσχερώς μπορεί να γίνει αντιληπτό γιατί όλοι οι παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών δεν εξακολουθούν να οφείλουν να εκπληρώσουν αυτοτελώς την υποχρέωσή τους να επιστρέψουν, εκτός εάν δεν είναι σε θέση να το πράξουν λόγω των συμφερόντων που αναφέρονται στο άρθρο 5 της οδηγίας περί επιστροφής. Επιπλέον, η αρχή της μη επαναπροώθησης δεν εμποδίζει τους υπηκόους τρίτων χωρών να αναχωρήσουν προς άλλη τρίτη χώρα.
- 15 Κατά το αιτούν δικαστήριο, εάν τα συμφέροντα και οι αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 5 και αποκλείουν την απομάκρυνση από το κράτος μέλος δεν εμποδίζουν επίσης τον υπήκοο τρίτης χώρας να συμμορφωθεί οικειοθελώς και αφ' εαυτού με την υποχρέωση επιστροφής, μπορεί και πρέπει να εκδοθεί απόφαση επιστροφής που επιβάλλει την υποχρέωση επιστροφής, αλλά το κράτος μέλος πρέπει να αναβάλει την εκτέλεση της υποχρέωσης επιστροφής. Σύμφωνα με την ολλανδική νομολογία, η αδυναμία απομάκρυνσης υπηκόου τρίτης χώρας δεν επηρεάζει την υποχρέωση επιστροφής εάν η απομάκρυνση αποτύχει επειδή οι αρχές της χώρας καταγωγής δεν εκδίδουν ταξιδιωτικό έγγραφο και ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν διαθέτει ισχύον διαβατήριο.
- 16 Ωστόσο, με την απόφασή του της 6ης Ιουλίου 2023 στην υπόθεση Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl κατά A.A., το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 5 της οδηγίας περί επιστροφής έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στην έκδοση απόφασης επιστροφής εις βάρος υπηκόου τρίτης χώρας όταν έχει διαπιστωθεί ότι, δυνάμει της αρχής της μη επαναπροώθησης, αποκλείεται επ' άοριστον η απομάκρυνσή του προς την προβλεπόμενη χώρα προορισμού.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται την ερμηνεία αυτή του άρθρου 5, η οποία φαίνεται να έρχεται σε αντίθεση με την ερμηνεία που προκρίθηκε στην απόφαση BZ κατά Westerwaldkreis. Ως εκ τούτου, ζητεί από το Δικαστήριο να αποσαφηνίσει την ερμηνεία αυτή. Συγκεκριμένα, ζητεί να διευκρινιστεί εάν, σε αντίθεση με τις διατάξεις της οδηγίας περί επιστροφής και σε αντίθεση με ό,τι φαίνεται να προκύπτει από προηγούμενες αποφάσεις, η αδυναμία του κράτους μέλους να επιβάλει την υποχρέωση επιστροφής συνεπάγεται πάντοτε ότι δεν μπορεί να εκδοθεί απόφαση επιστροφής ή ότι μια ήδη εκδοθείσα απόφαση επιστροφής πρέπει να ανακληθεί. Τούτο θα είχε σημαντικές συνέπειες για τα κράτη μέλη και θα επέτρεπε στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στο έδαφος των κρατών μελών και δεν επιθυμούν να αναχωρήσουν να τηρούν στάση αναμονής.

- 18 Δεδομένου ότι το πνεύμα και η οικονομία της οδηγίας περί επιστροφής αντιτίθενται σε ένα ενδιάμεσο καθεστώς υπό το οποίο γίνεται ανεκτή η παράνομη διαμονή, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, βάσει της προαναφερθείσας ερμηνείας, εάν δεν επιτρέπεται ή δεν μπορεί να εκδοθεί απόφαση επιστροφής, τα κράτη μέλη πρέπει να χορηγούν ένα είδος άδειας διαμονής, ακόμη και αν ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας δεν πληροί τις προϋποθέσεις εισδοχής και διαμονής. Κατά την κρίση του, κάτι τέτοιο δεν μπορεί να ήταν η βούληση του νομοθέτη της Ένωσης στις περιπτώσεις όπου ο υπήκοος τρίτης χώρας που βρίσκεται παράνομα στο έδαφος της Ένωσης δεν αναχωρεί οικειοθελώς και δεν μπορεί να εξαναγκαστεί σε απομάκρυνση για λόγους πέραν εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 5 της οδηγίας περί επιστροφής.
- 19 Εξάλλου, τυχόν ερμηνεία του άρθρου 5 της οδηγίας περί επιστροφής κατά τρόπον ώστε να θεωρηθεί ότι δεν μπορεί να εκδοθεί απόφαση επιστροφής όταν έχει διαπιστωθεί ότι, λόγω της αρχής της μη επαναπροώθησης, αποκλείεται επ' αόριστον η απομάκρυνση προς την προβλεπόμενη χώρα προορισμού θα καθιστούσε άνευ αντικειμένου τους λόγους αποκλεισμού και ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα της οδηγίας περί αναγνώρισης, οι οποίοι βασίζονται στην προστασία της εθνικής ασφάλειας και της δημόσιας τάξης.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 20 Σε περίπτωση που η απάντηση που το Δικαστήριο θα δώσει στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα είναι ότι η απόφαση επιστροφής δεν πρέπει να ανακαλείται σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες η απομάκρυνση είναι αδύνατη, πρέπει να προσδιοριστεί κατά πόσον οι συνθήκες στις οποίες βρίσκεται ο παρανόμως διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας εν αναμονή της επιστροφής του πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του εάν πρέπει να διατηρηθεί σε ισχύ η απόφαση επιστροφής.
- 21 Ο προσφεύγων-ενάγων είναι ευάλωτο άτομο, αλλά, δυνάμει του άρθρου 10 του νόμου περί αλλοδαπών, στερείται των βασικών ευεργετημάτων, όπως η τροφή, και δεν δικαιούται ιατρικής και άλλης περίθαλψης, με εξαίρεση την επείγουσα ιατρική περίθαλψη, επειδή δεν διαμένει νόμιμα στις Κάτω Χώρες. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται εάν οι συνέπειες αυτές της παράνομης διαμονής του κατά το εθνικό δίκαιο αποκλείουν τη διατήρηση σε ισχύ της απόφασης επιστροφής.
- 22 Από το άρθρο 5 της οδηγίας περί επιστροφής, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του Χάρτη, συνάγεται ότι δεν επιτρέπεται η έκδοση και η διατήρηση σε ισχύ απόφασης επιστροφής εάν κατ' αυτόν τον τρόπο θίγεται η ανθρωπινή αξιοπρέπεια του υπηκόου τρίτης χώρας. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται εάν ο αποκλεισμός από την πρόσβαση σε βασικά ευεργετήματα δεν θίγει την ουσία του δικαιώματός του στην ιδιωτική ζωή, το οποίο, σύμφωνα με την απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2022 στην υπόθεση X, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την κρίση περί του εάν μπορεί να εκδοθεί απόφαση επιστροφής και το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας περί επιστροφής, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από τα κράτη μέλη κατά

την εφαρμογή της οδηγίας, και εάν είναι σύμφωνος με την αρχή της αναλογικότητας και δεν θίγει τα θεμελιώδη δικαιώματα του προσφεύγοντος-ενάγοντος. Σε αντίθεση με την απόφαση X, το ζήτημα εδώ δεν είναι η ιδιωτική ζωή στη χώρα προορισμού, αλλά το αιτούν δικαστήριο διερωτάται εάν οι συνθήκες υπό τις οποίες βρίσκεται ο υπήκοος τρίτης χώρας στο κράτος μέλος στο οποίο διαμένει πρέπει να θεωρηθούν ως ιδιωτική ζωή που μπορεί να αντιτίθεται στην έκδοση απόφασης επιστροφής. Κατά την κρίση του αιτούντος δικαστηρίου, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια αποτελεί απόλυτο θεμελιώδες δικαίωμα και, ως εκ τούτου, το δικαίωμα σε βασικά ευεργετήματα δεν μπορεί να εξαρτάται από τη νομική φύση της διαμονής. Ερωτά το Δικαστήριο εάν η ερμηνεία αυτή είναι ορθή. Εάν ναι, το άρθρο 10 του νόμου του 2000 περί αλλοδαπών αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης και πρέπει να μην εφαρμοστεί.

- 23 Σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι εθνική ρύθμιση που συνδέει το δικαίωμα σε βασικά ευεργετήματα με τη νόμιμη διαμονή δεν είναι αφ' εαυτής ασυμβίβαστη με το δίκαιο της Ένωσης, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί εάν η στέρηση των βασικών ευεργετημάτων πρέπει να χαρακτηριστεί ως ιδιωτική ζωή κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας περί επιστροφής και, ως εκ τούτου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την έκδοση ή τη διατήρηση σε ισχύ απόφασης επιστροφής.
- 24 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι στις Κάτω Χώρες διαμένουν παράνομα από 23 000 έως 58 000 «υπήκοοι τρίτων χωρών χωρίς έγγραφα». Γενικά, ο καθού-εναγόμενος μπορεί να απομακρύνει δύσκολα, εάν όχι καθόλου, υπηκόους τρίτων χωρών που δεν διαθέτουν έγκυρα έγγραφα πιστοποίησης ταυτότητας και δεν δικαιούνται βασικά ευεργετήματα βάσει του εθνικού δικαίου. Η απάντηση επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος μπορεί, επομένως, να έχει συνέπειες για την εν λόγω μεγάλη ομάδα ατόμων.
- 25 Αφ' ης στιγμής οι συνθήκες διαβίωσης που θα προκύψουν είναι ήδη προβλέψιμες κατά τον χρόνο κατά τον οποίο μπορεί να κριθεί ότι αποκλείεται η απομάκρυνση, η απάντηση στο ερώτημα εάν οι συνθήκες αυτές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για να κριθεί εάν η απόφαση επιστροφής μπορεί να διατηρηθεί σε ισχύ είναι επίσης συναφής με την απάντηση στο ερώτημα εάν το μέτρο κράτησης έπρεπε να είχε αρθεί νωρίτερα.
- 26 Δεδομένου ότι κανένα από τα προδικαστικά ερωτήματα δεν συνιστά «acte clair» ή «acte éclairé», το αιτούν δικαστήριο κρίνει αναγκαίο να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.